

Maurice Burrus

Jeho světové unikáty a sbírka Afghánistánu 19. století

Švýcar Maurice Burrus býval díky své mimořádné sbírce známek označován jako světový filatelista číslo 3 a dokonce „světový filatelistický král“ v letech 1943 – 1959. Jako nezpochybnitelná světová jednička bude asi navždy zapsán a nepřekonán hrabě Philipp de la Renotière von Ferrari, filatelistickou dvojkou bývá označován Artur Hind (v letech 1922 – 1934 majitel slavného unikátu jednocentové Britské Guyany) a třetí místo je připisováno právě Maurici Burrusovi.

Maurice Burrus (1882 – 1959)

Burrusovo sídlo v Saint Croix-aux-Mines

Maurice Burrus se narodil 8. 4. 1882 v Dambachu v podnikatelské, dobře situované rodině. Už od dětství propadl kouzlu poštovní známky a protože díky silnému finančnímu zázemí se nemusel příliš ohlížet na ceny známek, měl už v mládí velmi kvalitní a rozsáhlou sbírku.

Současně se projevoval jako velmi schopný a dravý podnikatel, takže za svého života mnohonásobně rozšířil rodinné jmění a vysloužil si kromě „filatelistického krále“ ještě titul „cigaretový a tabákový král“.

Protože se budeme zabývat pouze Burrusovými filatelistickými aktivitami, pomíneme jeho podnikatelský život, který by jistě sám o sobě vydal na velmi obsáhlý a zajímavý článek a řekneme si něco o jeho filatelistickém životě a slavné sbírce známek.

Jeho vstup do absolutní sběratelské světové elity lze datovat rokem 1922, kdy se zúčastnil dražby světového unikátu č. 1 – Britské Guyany z r. 1856, která pocházela ze slavné Ferrariho sbírky. Tehdy šel až na částku 290 000 tehdejších franků. Známkou nevydražil, získal ji za 300 000 franků Američan Artur Hind, ale aukce byla takovou událostí, že jméno Maurice Burruse vstoupilo do všeobecného filatelistického povědomí. Článků o této dražbě byly napsány stovky, možná tisíce...

Nyní něco k jeho sbírce. Jedna z nejznámějších známek, kterou vlastnil, je havajská dvoucentovka, zvaná „Misionářská“. Těchto známek je známo asi 8 použitých, Maurice Burrus však vlastnil **jedinou nepoužitou známku** - tedy **unikát**. Ohledně této známky kolovaly pověsti, že jistý sběratel koncem 19. století tolik toužil po této známce, že zavraždil svého přítele a ukradl mu pouze tuto jedinou známku. Tato zpráva byla při pozdějším prodeji nepoužité dvoucentovky demontována jako nepravdivá.

Dalším velmi známým unikátem z Burrusovy sbírky je obálka se dvěma Mauritií – červeným i modrým. Tuto obálku získal Maurice Burrus v aukci v roce 1934 u H. R. Harmer v Londýně za tehdejších 5 000 anglických liber. Pro zajímavost: obálka byla v roce 1993 vydražena u Davida Feldmana ve Švýcarsku za 4 miliony USD. Na tomto příkladu si můžeme ukázat nesmírné finanční zhodnocení této filatelistické rarity.

Unikátní dopis s modrým a červeným „Mauritiem“

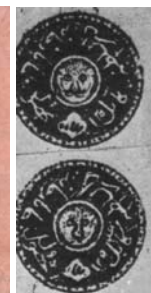
Tolik k Burrusovým největším filatelistickým raritám. Nyní si však řekneme něco o jeho sbírce Afghánistánu 19. století.

Známky starého Afghánistánu (do roku 1890 Království Kábul) byly začátkem 20. století mezi sběrateli velmi populární, nicméně velmi těžko dostupné. Afghánistán byl zcela uzavřenou zemí, do níž bez svolení panovníka nesměl vstoupit žádný cizinec. Navíc při druhé britsko-afghánské válce v letech 1879-80 byla zničena v Kábulu tiskárna a personál pravděpodobně povražděn. Nezachovaly se žádné tiskové desky, dokumenty, prostě vůbec nic. Takže pro sběratele a znalce doslova detektivní práce – zmapovat počátky filatelie v Afghánistánu. Všechno záhadné, tajemné a nedostupné Maurice Burrus miloval, proto se začal touto zemí více zabývat a za svůj život shromáždil jednu z největších sbírek tohoto státu. Bylo v ní velké množství nejen známek, ale i celistvostí a celých tiskových archů. Po jeho smrti získali část této sbírky v aukcích přední sběratelé Afghánistánu, jako byli například britský sběratel major Adrian E. Hopkins a německý filatelista Horst Dietrich.

Tyto materiály se poté objevily ve větší míře na aukci Christie's Robson Lowe 19. 5. 1988, kdy se dražila sbírka již zmiňovaného majora Hopkinse. Uvedeme si několik ukázek z této aukce:

Obálka se známkou 1 shahi, vydražená za 5 063 CHF.

Vzácné „Tabletové“ vydání.

Pět svislých šestipásek ručně ražených známek na papírech rozdílných barev (ružová, žlutá, modrá, červená a zelená) z období 1884–1890, tedy z doby, kdy v Afghánistánu nebyla žádná tiskárna.

(Pokračování na následující straně)

Merkur-Revue 6/2010